

Tirgus apskats

2010. 31. maijs – 06. jūnijs

Tirgos pagājušā nedēļā turpinājās nepastāvība, kaut arī bija redzamas dažas atgūšanās pazīmes. Eiropas un Japānas tirgu rādītāji nedēļas beigās bija pat pozitīvi. Taču nedēļas noslēgums atkal sagādāja vilšanos, jo ieguldītāju optimismu satricināja vairāki jaunumi. Ungārijas premjerministra pārstāvis nāca klajā ar paziņojumu, ka Ungārijas ekonomika ir ļoti slinktā stāvoklī un ka iepriekšējā valdība ir manipulējusi ar skaitļiem un melojusi par valsts ekonomikas stāvokli. Arī ASV paziņotie darba vietu skaita rādītāji sagādāja vilšanos, jo, kaut arī valsts sektorā jaunradīto darba vietu skaita rādītājs ir labs, privātajā sektorā tas bijis ļoti pieticīgs. Galvenā tēma joprojām ir valstu parādu problēmas, un G-20 valstu tikšanās laikā finanšu ministri uzsvēra, cik ļoti ir vajadzīga fiskālā konsolidācija.

Tirgos sākās panika, kad **Ungārijas premjerministra pārstāvis Viktors Orbans paziņoja, ka Ungārijas ekonomika ir "ļoti smagā stāvoklī", jo iepriekšējā valdība esot manipulējusi ar datiem, un ka iespējams, ka valsts nevarēs pildīt savas parādsaistības.** Šis paziņojums trāpīja investoriem sāpīgā vietā, jo tas parādīja, ka valstu parādu problēmas nepastāv tikai eirozonā, un arī atmiņas par Grieķijas valdības „žonglēšanu” ar budžeta deficīta rādītājiem bija pārāk svaigas. Nedēļas nogalē Ungārijas valsts sekretārs Mihalijs Varga tomēr mēģināja mīkstināt šī paziņojuma sekas, paskaidrojot, ka valdība paliek pie apņemšanās izpildīt šī gada budžeta deficīta mērķi (3,8% no IKP), un ka iespēja, ka valsts nespēs pildīt savas parādsaistības, ir izslēgta.

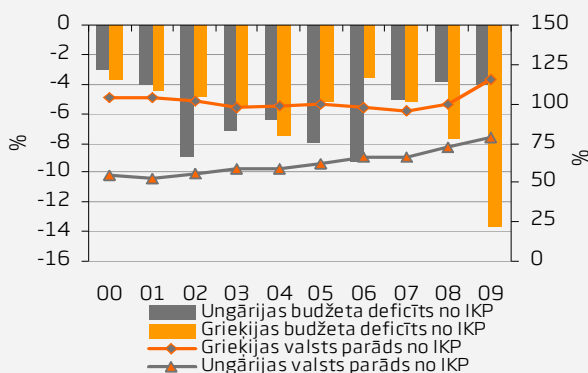
Iespējams, ka premjerministra pārstāvja izteikumi bija domāti, lai sagatavotu valsti papildu taupības pasākumiem, un ka tā ietekme uz tirgus dalībniekiem bija neparedzēts un neveiksmīgs “blakusprodukts”. Turklāt Ungārija joprojām var izmantot Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) palīdzību EUR 20 miljardu apjomā, ja valsts parāda finansēšanai līdzekļus nevarēs iegūt finanšu tirgos. **Arī kopumā Ungārijas ekonomiskās un finansiālās problēmas bez šaubām nav tik nopietnas kā Grieķijā, jo fiskālā konsolidācija jau līdz šim veiksmīgi notikusi** (1. attēls). Ungārijas valsts parāda līmenis attiecībā pret IKP ir mazāks (78%) nekā Grieķijai (115%).

ASV maijā tika radīts 431 000 jaunu darbavietu, kas bija nedaudz mazāks rādītājs par vidējo prognozēto. Taču lielu daļu no šīm darbavietām izveidoja valsts sektorā, jo tika nolgti pagaidu darbinieki desmitgades tautas skaitīšanas vajadzībām – no kopējā darbavietu skaita pieauguma maijā tādu bija 411000. Privātajā sektorā darbavietu skaits pieauga par 41000, bet aprīlī pieaugums bija 218000 (pazemināta aplēse – pirms tam 231000). Bezdarba līmenis samazinājās no 9,9% aprīlī līdz 9,7%, taču, analizējot šo rādītāju, jāsecina, ka tas arī norāda, ka pieaug neregistrēto bezdarbnieku skaits. Kaut arī dati bijuši niecipriecinoši, šķiet, ka atgūšanās darba tirgū ir acīmredzama, taču, visticamāk, tā būs nevienmērīga. Pozitīvais jaunākajās ziņās par darba tirgu bija tas, ka pieaudzis darba stundu skaits un stundas samaksa.

Arī citi ekonomikas dati nav bijuši pārliecinoši, ņemot vērā, ka notiek ekonomikas atveseļošanās. Kaut arī ASV mājokļu tirgus dati bijuši spēcīgi, nodokļu atvieglojumu pasākumu izbeigšanās ir samazinājusi šo datu svarīgumu. Ražošanas PMI indeksi joprojām liecina par strauju pieaugumu gan ASV, gan eirozonā, taču pieauguma temps ir lēnāks nekā pirms mēneša. ISM indekss ASV pat pārsniedzis prognozes. Eirozonā pirmā ceturkšņa IKP pieauguma jaunākie dati liecina, ka ekonomikas pieaugums bijis 0,2% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni, pateicoties eksporta apjomu pieaugumam un valdības tēriņiem, taču uzņēmējdarbības investīciju apjoms krities. Uzņēmējdarbības optimisma kritumu apliecina arī pieaugošais bezdarbs. Eirozonā bezdarba līmenis aprīlī pieauga, sasniedzot 10,1%, kas ir augstākais rādītājs pēdējos 12 gados.

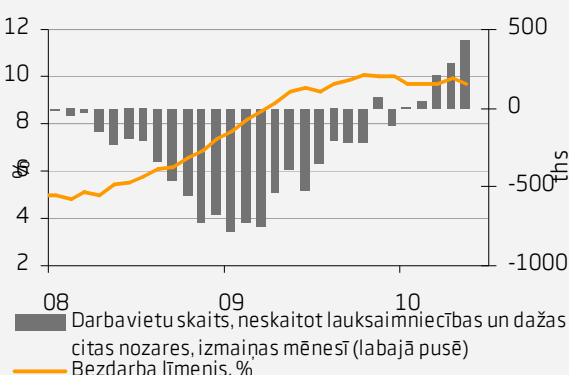
Nedēļas nogalē notika G-20 valstu finanšu ministru tikšanās. **Galvenais G-20 tikšanās rezultāts ir uzmanības pārvirzīšana no fiskālās stimulēšanas uz fiskālo konsolidāciju.** Paziņojumā nepārprotami pateikts, ka finanšu ministri uzskata, ka valdības daudzos gadījumos vairs nevar atļauties tādu greznību kā ekonomikas pieauguma stimulēšanu ar valdības tēriņu palīdzību, jo tas izraisa tirgus dalībnieku negatīvismu par valdības finanšu ilgtspēju. Tikšanās laikā arī paziņots, ka valstis apņēmušās pārskatīt globālo finanšu sektora regulējumu, un šajos pasākumos ietilptu paaugstinātas kapitāla un likviditātes prasības attiecībā uz finanšu institūcijām.

1. attēls. Ungārijas valsts budžeta deficīts un parāds procentos no IKP salīdzinājumā ar Grieķiju

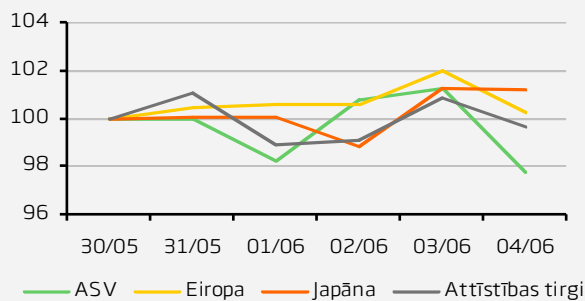

Piezīme: parāds no IKP labajā pusē

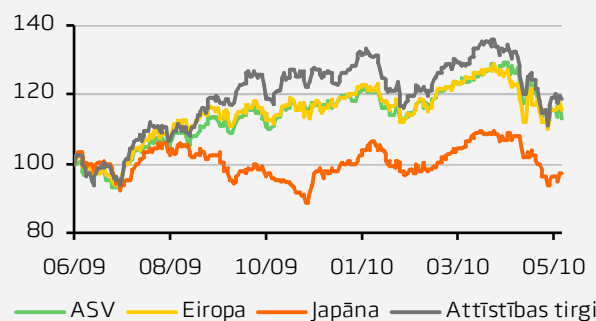
2. attēls. ASV tautsaimniecībā radītas jaunas darba vietas, taču tas galvenokārt noticis, valdībai radot pagaidu darbavietas tautas skaitīšanai

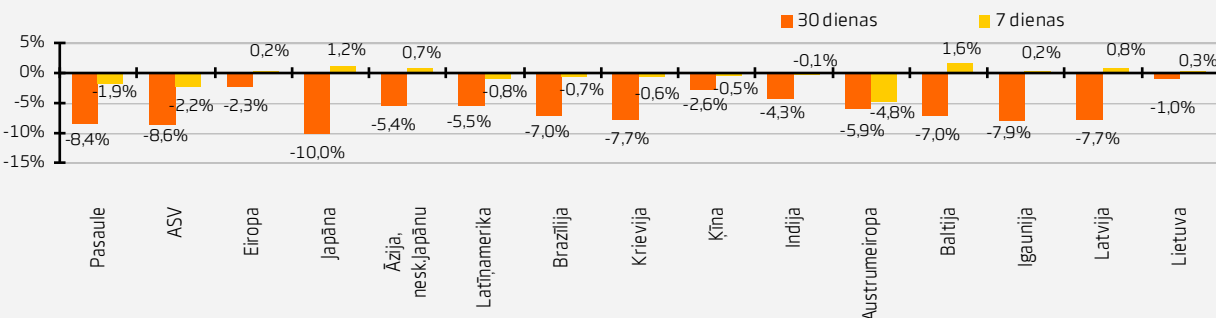
3. attēls. Akciju tirgi pagājušā nedēļā

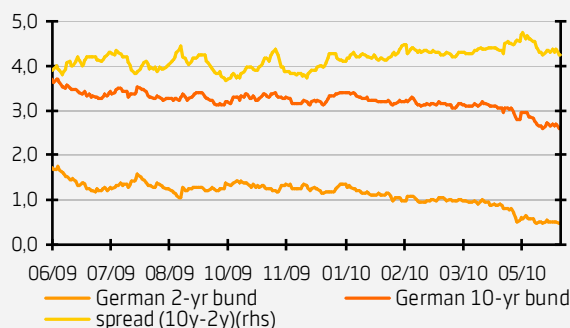
4. attēls. Akciju tirgi pagājušos 12 mēnešos

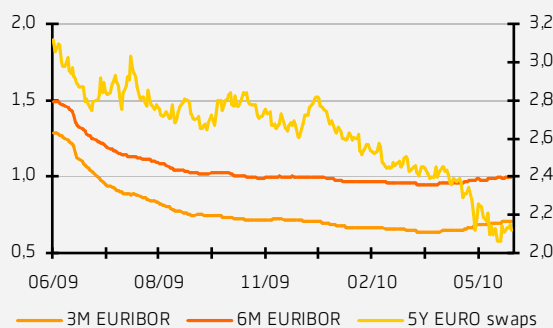
5. attēls. Akciju tirgu rezultāti¹

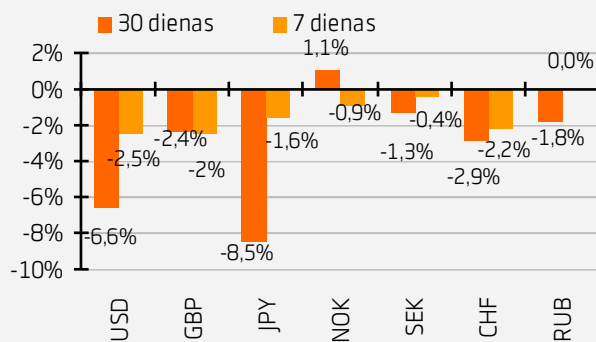
6. attēls. Vācijas valsts obligāciju ienesīgums

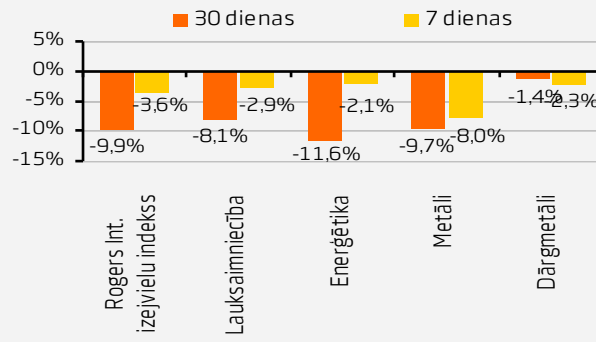
7. attēls. EURIBOR likmes pagājušos 12 mēnešos

8. attēls. EUR kurss pret noteiktām valūtām

9. attēls. Izejvielu indeksu rezultāti

Diagrammu avots: Bloomberg (ja nav norādīts cits)

Piezīme: visi ienesīgumi izteikti attiecīgo indeksu valūtās, ja nav norādīts citādi.

Atruna: Šo apskatu ir sagatavojuši Baltijas investīciju centra analītiķi no Swedbank AS Igaunijā, AS Swedbank Latvijā un AB Bankas Swedbank Lietuvā (turpmāk tekstā minētās bankas un to daļas vai filiāles kopā saukti „Swedbank Baltijas grupa”). Apskatā izteiktie viedokļi var atšķirties no citu Swedbank Baltijas grupas darbinieku izteiktajiem viedokļiem. Šis apskats balstīts uz publiski pieejamu informāciju, kas tiek uzskatīta par uzticamu un atspoguļo analītiķu personīgo un profesionālo viedokli par šādu informāciju. Apskats atspoguļo analītiķu izpratni par attiecīgo informāciju apskata sagatavošanas brīdī, un apstākļu maiņi šā laikā var mainīties. Šis apskats ir sagatavots, izmantojot analītiķu labākās prasmes, un pēc visas viņu rīcībā esošās informācijas šis apskats ir pareizs un precīzs, taču neviena Swedbank Baltijas grupas sabiedrība, nedz arī to vadītāji vai darbinieki nav atbildīgi, ja apskatā minētie apstākļi izrādījušies nepareizi vai neprecīzi. Šis apskats ir tikai informatīvs. Šo apskatu nekādā veidā nevar uzskatīt par solījumu vai garantiju no Swedbank Baltijas grupas, tās sabiedrību vadītāju vai darbinieku puses, ka apskatā aprakstītie apstākļi patiešām piepildīsies vai ka prognozes izrādīsies patiesas. Šo apskatu nevar interpretēt kā ieteikumu ieguldīt vērtspapīros, noslēgt finanšu darījumus vai rīkoties kādā citā veidā. Swedbank Baltijas grupa, tās sabiedrību vadītāji un darbinieki nav atbildīgi par jebkādiem zaudējumiem, kas apskata lietotājam var rasties, uzticoties tajā sniegtajai informācijai.

JA ESAT IZLĒMUŠI RĪKOTIES, PAMATOJOTIES UZ ŠO APSKATU, JŪSU PIENĀKUMS IR PĀRBAUDĪT UN IZVĒRTĒT ATTIECĪGĀS DARBĪBAS EKONOMISKO PAMATOTĪBU UN IESPĒJAMOS SAISTĪTOS RĪSKUS.

¹ Grafikā attēloti attiecīgā reģiona MSCI indeksa rezultāti, kas izteikti ASV dolāros, izņemot Austrumeiropas akcijas (DJ Stoxx EU Enlarged) un Baltijas valstu akcijas (OMX indeksi)